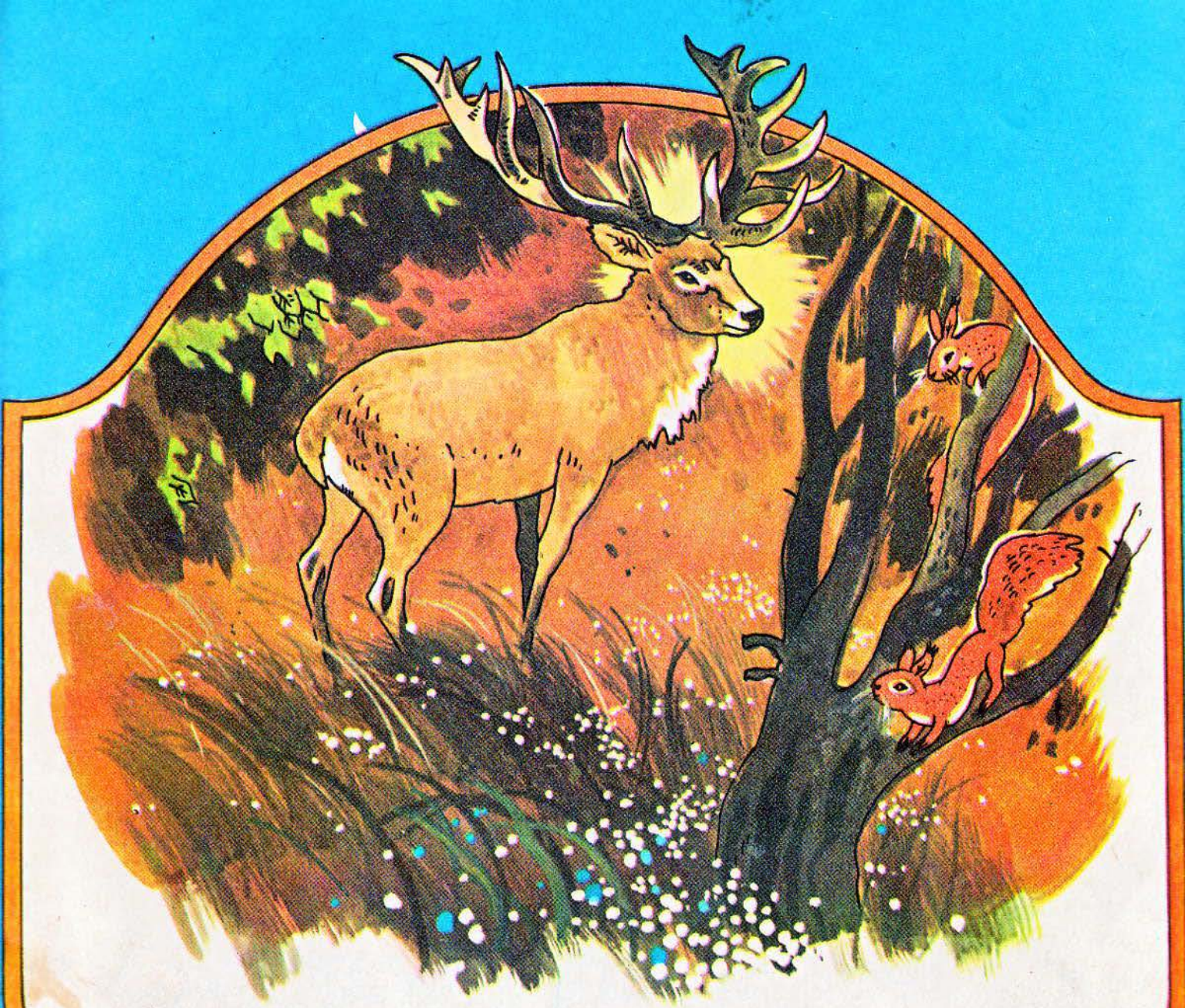

VICTOR EFTIMIU

CERBUL FERMECAT

Editura Ion Creangă

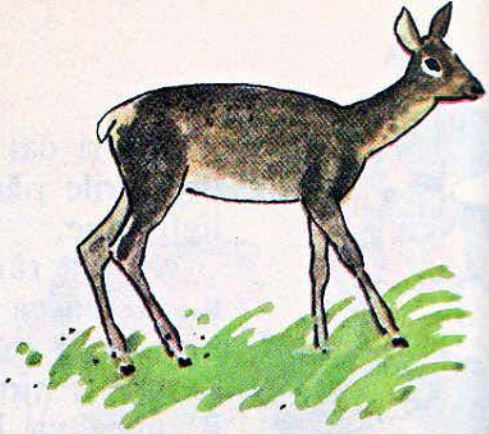

A fost odată un împărat care avea nenumărate moşii, păduri, vii şi eleştee. Stăpînea multe sate şi tîrguri. Şi îl chema împăratul Negură.

Mii şi mii de ţărani trudeau pe pămînturile lui.

Vătafi cu bice plumbuite păzeau pe aceşti bieţi muncitori ai ţarinei, lovindu-i fără milă cînd nu mai puteau şi cădeau de osteneală şi de arşiţă, pe brazda şi pe holda încinsă de soarele amiezii. Iar Negură-Împărat trăia numai în belşug, în ospeţe şi desfătări, fără să-i pese de cei care se istoveau, adunîndu-i atîtea bogăţii.

Îi luaseră spaima nu numai oamenii de pe moşiile sale, dar şi sălbăticiunile codrilor, păsările cerului şi peştii din fundul apelor, pe care îi vîna cu plasa şi cu undiţa, iar cerbii şi căprioarele cu săgeata şi cu furca. Avea şoimi cu care pleca după potîrnichi şi

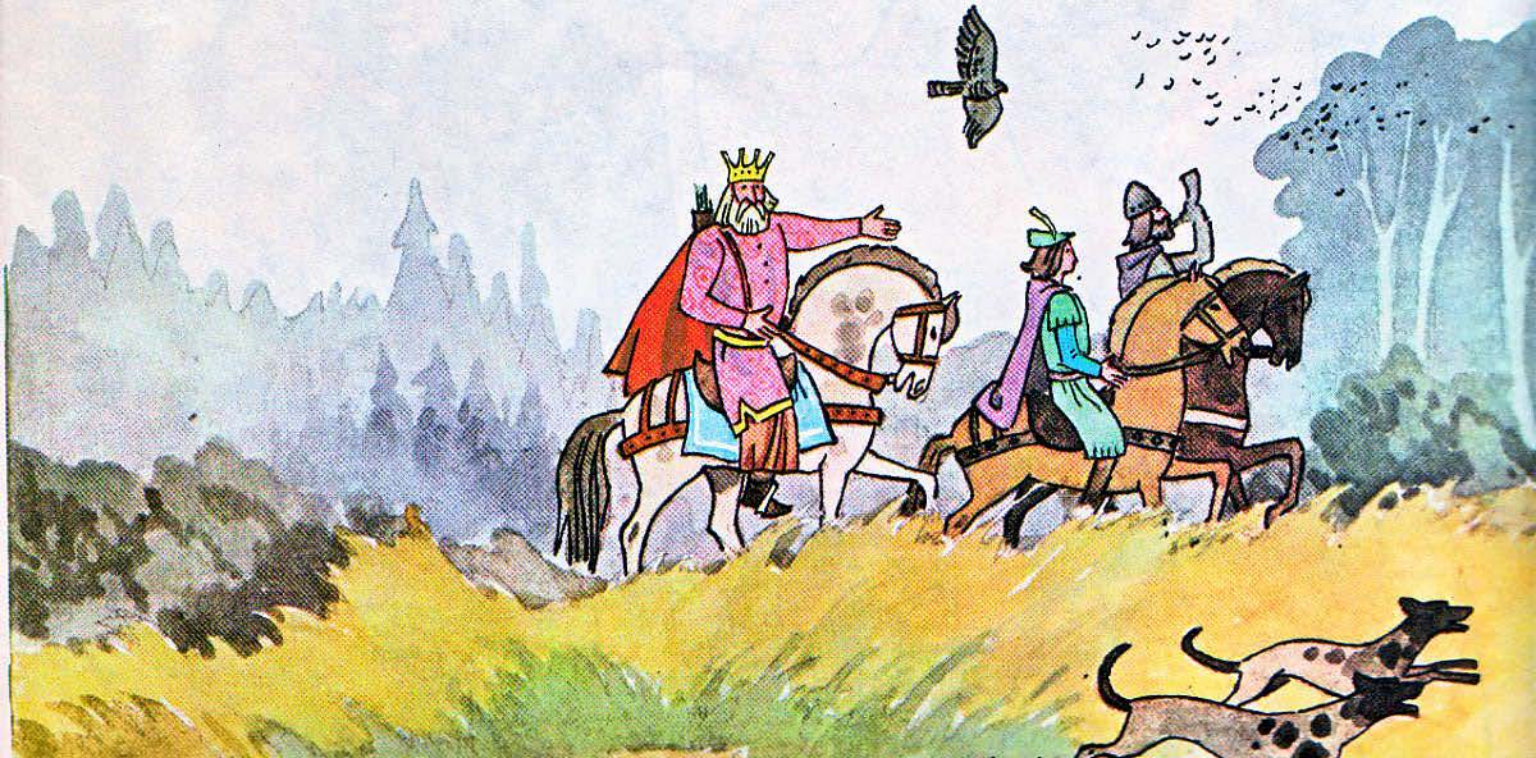

iepuri şi cai sprinteni cu care alerga prin văile munţilor şi prin desişurile pădurilor, urmărind mistreţii, lupii, urşii, vulpile şi alte lighioane.

Nu era rău să mai nimicească acele lighioane vătămătoare, dar lui îi plăcea mai mult să fugărească şi să ucidă nevinovatele căprioare şi cerbii bătrîni, cu coarne mari şi frumoase, care nu făceau rău nimănui. Negură-Împărat avea un singur băiat, pe care îl iubea ca lumina ochilor şi căruia voia să-i lase bogăţiile lui, precum şi puterea de stăpînitor al acelor ţinuturi.

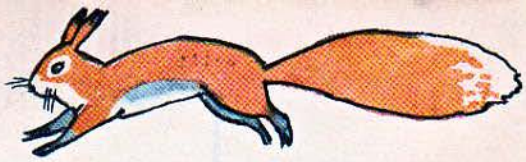

Băiatul moştenise de la taică-su patima vînătoarei. Alerga de dimineaţă pînă seara, cu o mulţime de flăcăi argaţi şi hăitaşi, adică oameni care goneau fiarele şi i le aduceau în bătaia arcului sau a suliţei. Se afunda în codri neumblaţi, pe unde picior de om nu călcase vreodată. Nu-l înspăimîntau întunecimile pădurii, stejarii trăsniţi şi schimonosiţi, peşterile, stîncile înalte de pe marginea prăpăstiilor fără fund. Căuta mereu locuri tot mai ascunse, primejdii tot mai mari, fiare tot mai sălbatice.

Într-o bună zi, băiatul nu s-a mai întors acasă. Degeaba iscodi, degeaba pedepsi Negură-Împărat pe însoţitorii flăcăului, că nici

unul nu ştia unde pierise îndrăzneţul vînător. A trecut o zi, au trecut două, au trecut nouă şi băiatul nu s-a mai întors. Mult l-a jelit bătrînul, multe lacrimi a vărsat de dorul copilului pierdut! Credea că o să moară de inimă-rea. Îi venea să-şi pună capăt zilelor, la gîndul că feciorul său drag, singurul moştenitor, se rostogolise în cine ştie ce fund de prăpastie, sau fusese ucis de tîlhari, sau sfîşiat de lighioanele văgăunilor.

„Cine ştie ce zimbru l-a spintecat — gîndea el — cine ştie ce urs l-a strîns în braţe de i-au trosnit oasele!"

Ca să-şi mai uite de amar, Negură-Vodă căuta tot felul de cazne şi desfătări. Parcă tot vînătoarea era cea mai crîncenă, că-i fura gîndurile, îi mai stîmpăra dorul şi jalea. Din zorii zilei pînă-n faptul nopţii, bătea bătrînul coclaurile, trăgea fără milă în orice vietate îi ieşea în cale, fie căprioară, fie viezure, fie guşter, fie porumb sălbatic, fie nevinovată turturea.

Într-o zi, se pomeni faţă-n faţă cu un cerb tînăr şi frumos, care-l privi cu ochii plini de lacrimi, parcă rugîndu-l să-l cruţe. Dar împăratul neîndurat întinse arcul şi trase o săgeată care nimeri drept în grumazul sălbăticiunii. Cerbul o luă la goană, vînătorul, după el. Au alergat ei aşa, amîndoi, pînă ajunseră la marginea

pădurii. Acolo era coliba unui pîndar. Cerbul sări gardul şi se ascunse în dosul colibei.

La vederea jivinei cu ochii rugători, pîndarul se apropie cu blîndeţe de cerb, din gîtul căruia picurau mari broboane de sînge. Îi scoase cu binişorul săgeata din grumaz, îi spălă rana şi i-o legă. Iar sălbăticiunea, ca un semn de mulţumire, îngenunche în faţa moşneagului şi-i linse mîna dreaptă, mîna care-l îngrijise şi-l tămăduise.

În aceeaşi clipă intră în ograda pădurarului împăratul cel rău, urmat de ceata lui de hăitaşi.

— Adu cerbu-ncoace! strigă el.

— N-am nici un cerb de dat! răspunse moşul.

— E cerbul meu, eu l-am săgetat! strigă Negură-Vodă.

— Se prea poate, dar eu l-am scăpat de la moarte şi nu ţi-l dau!

— Neruşinatule, mişelule, ticălosule! urlă împăratul. Nu ştii cu cine vorbeşti! Eu sînt stăpînul tuturor acestor ţinuturi... Ale mele sînt pămînturile, viile, pădurile şi munţii aceştia, cu toate jivinele şi oamenii ce trăiesc pe ele... Eu sînt şi stăpînul tău, bătrîne făr' de minte! Supune-te, că de unde nu...

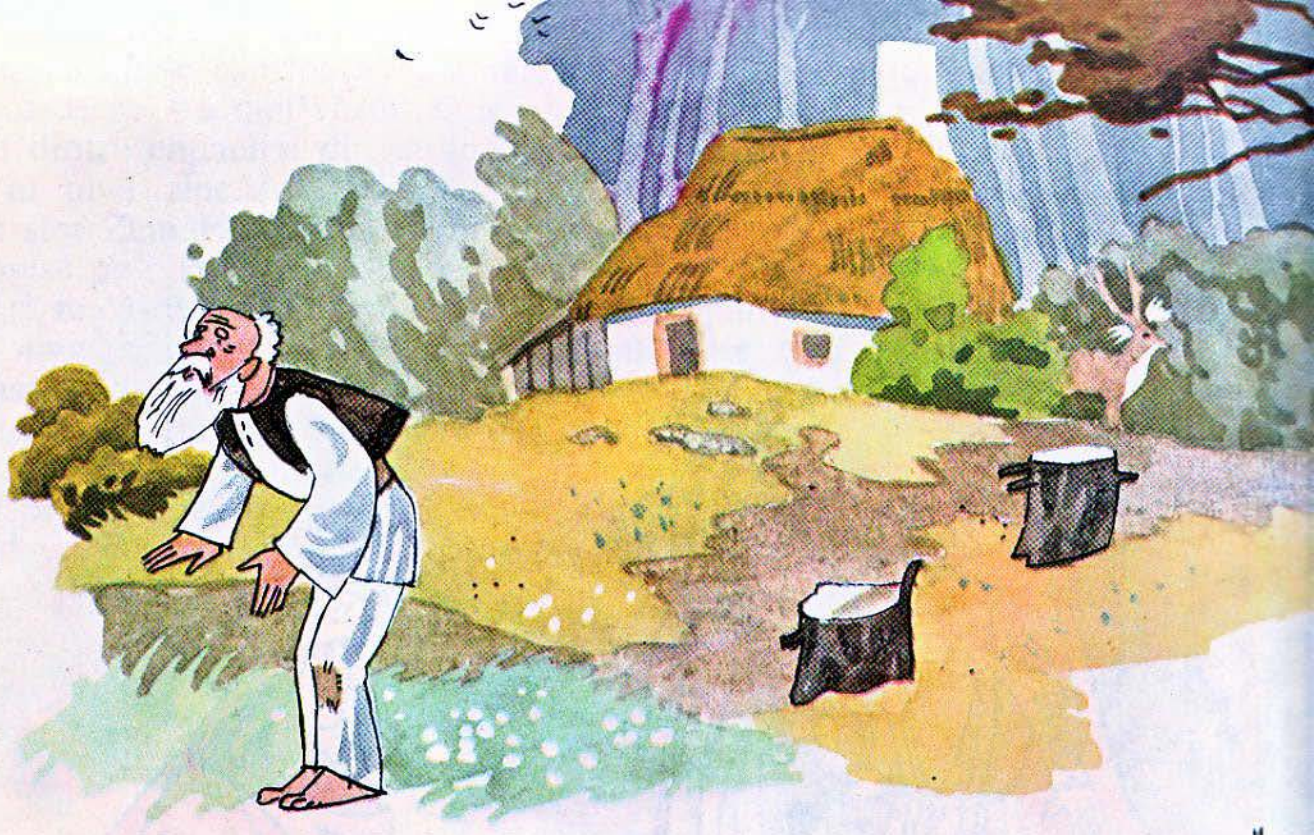

— Vei fi dumneata stăpînul acestor ţinuturi, dar în ograda şi-n coliba mea, eu sînt stăpînul! răspunse moşneagul cu semeţie.

Şi se puse în faţa cerbului, ocrotindu-l.

Mînios din cale afară, împăratul porunci slujitorilor să puie mîna pe bătrîn, să-l lege şi să-i ia vînatul.

Dar, în clipa cînd slugile boiereşti se apropiau de pîndar, să îndeplinească porunca stăpînului, ce le fu dat ochilor să vadă? Cerbul se apropie de împărat şi începu să vorbească:

— Opreşte-te, stăpîne, opreşte-te, tată!

Şi abia rosti cuvîntul „tată", că-i căzură coarnele şi pielea de pe el şi se ivi băiatul crezut atîta vreme mort.

Negură se trase doi paşi înapoi de mirare şi de bucurie. Băiatul mai vorbi:

— Lăsaţi-l pe bătrîn în pace, mulţumiţi-i că m-a scăpat de la moarte! Dacă nu era el, tătucule, nu-ţi mai vedeai băiatul niciodată!

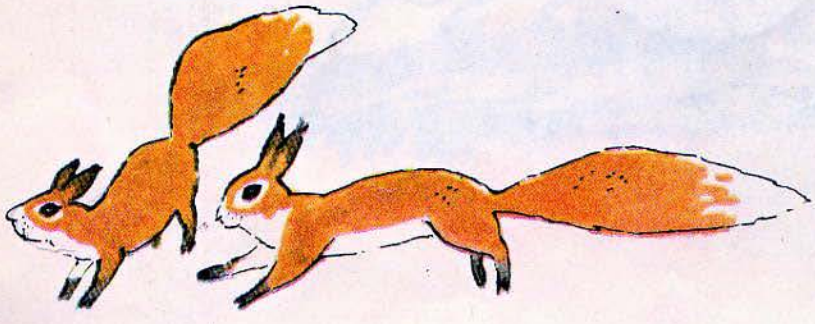

Şi flăcăul povesti tatălui său ce i se întîmplase:

— Precum ştii, mă afundasem în codru, la vînătoare, şi am tras cu arcul într-o căprioară. Dar săgeata mi-a luat-o vîntul şi a zburat sus de nu s-a mai văzut. O lumină orbitoare se făcu în întunericul dintre copaci şi din mijlocul acestei lumini văzui chipul frumos al unei zîne.

— Eu sînt Zîna Pădurii — vorbi acea arătare — şi-am venit să te pedepsesc pe tine şi pe tatăl tău, ca să ştiţi şi voi ce e durerea! Să afle şi taică-tu suferinţa de a-şi pierde copilul! Să i se mai moaie inima şi lui Negură-Vodă, care nu face alta decît să prigonească oamenii şi dobitoacele!

Apoi, ridicînd toiagul, Zîna Pădurii făcu cîteva semne în jurul capului meu.

— Te prefac în cerb — strigă ea — şi cerb ai să rămîi pînă-n ziua cînd vei cunoaşte răutatea celor puternici şi bunătatea celor slabi.

— Blestemul zînei s-a împlinit. Astăzi am cunoscut durerea săgeţii tale, o, puternice părinte, şi-am cunoscut alinarea pe care mi-a adus-o bietul pîndar bătrîn şi sărac... Mulţumeşte-i că a fost om de omenie şi m-a mîntuit, şi făgăduieşte-mi că nu vei mai ridica niciodată arcul împotriva nevinovatelor lighioane ale pădurii şi ale cerului!

Negură-Împărat începu să plîngă şi făgădui băiatului tot ce-i ceruse. Mai ceru iertare bătrînului pîndar, îi dete o pungă de bani, îşi strînse copilul în braţe şi plecară amîndoi, făcînd jurămînt să fie mai buni şi mai miloşi cu sălbăticiunile pădurii, cu zburătoarele văzduhului şi cu peştii din adîncul apelor.

S-au ţinut de legămînt, n-au mai vînat cerbi şi căprioare, dar cu oamenii tot atît de crud se purta Negură-Vodă. Îi punea să muncească fără nici o răsplată, îi scotea mereu datori, le cerea alte noi dobînzi şi dări, pînă cînd, într-o zi, nemaiputînd răbda, oamenii s-au răsculat, l-au alungat pentru faptele lui neomeneşti. Clăcaşii de pîn-atunci, dezrobiţi de apăsarea unui singur om, se uniră şi începură să muncească folosindu-se ei acum de rodul muncii lor.

Iar feciorul împăratului Negură, nemaiavînd ce face, şi trebuind să aibă şi el un rost pe acest pămînt, se duse la marginea pădurii, unde trăia cu baba lui pîndarul ce-l scăpase cînd era cerb, şi-l rugă să-l primească în coliba lui, ca odinioară, şi să-l folosească şi pe el la gospodărie.